

Skiløperne er glemt ved Kvitvola

Bruken av Kvitvola har vært omstridt. Først var det vilje i kommunen til utbygging med vindmøller, en beslutning som ble overprøvd av departementet. Jeg kan ikke si at jeg beklager utfallet. Når man kjøper hytte i et vakker naturområde, slik som jeg gjorde for snart seks år siden, så venter en ikke å få vindmøller som nærmeste nabo. Verken selger eller kommunen gjorde oppmerksom på at dette kunne skje.

Så vil kanskje noen si at slikt bør kjøper undersøke selv. Mulig det, men hvordan gjør man det, når ikke noe slikt ble opplyst om? Da jeg senere fikk vite om disse planene skjønte jeg på kommunens hjemmeside på «Kvitvola», men fikk ingen treff. Hvordan skulle det da ha vært mulig å finne ut om disse planene?

I etterkant av avgjørelsen har det så blitt anlagt skuterløyper samme sted. Kvitvola som er et slikt utmerket sted for friluftsliv også om vinteren, har blitt overtatt av motorisert ferdsel. Jeg forsøkte meg på en lengre skitur over Kvitvolaryggen og

videre i påsken, men turen ble ikke som ønsket. I løpet av noen timer traff jeg på et sted rundt 25-30 snøskutere, og bare en annen skiløper.

Hva kan det skyldes at det har blitt slik? Tydeligvis har snøskuterlobbyen stor innflytelse i Engerdal, mens de som er opptatt av tradisjonelt friluftsliv ikke har nådd fram. Til og med Kirken legger til rette for egne arrangementer for dem som har snøskuter, mens andre grupper som ferdes i disse områdene blir uteglemt. Det blir som om en i tidligere tider skulle ha hatt egne gudstjenester for ryttere, mens de som ikke hadde hest ble lukket ute fra arrangementene. I reportasjen i lokalavisa blir heller ikke Jesus og hans budskap nevnt med ett ord. Det viktigste synes å ha vært dansen rundt snøskuteren.

Ser vi på hva som i denne forbindelse er ansvar for til friluftsansjonene og kommunen, som bør være å legge til rette for bruk av Kvitvola også for andre grupper, har de noe å ta igjen. Det minste som

burde gjøres er å lage en egen skiløype for de som enten ønsker å ta seg hele veien opp på fjellet og videre på ski, eller som vil kjøre opp på ryggen og gå på ski videre.

Løypa kunne gå fra Engerdal sentrum og langs veien opp til avstikkeren mot Bergesætra, videre langs denne, gå opp mot Kvitvola for hyttebebyggelsen starter og så finne en eller annen passende løypetrase på skrå i det bratte veiløse terrenget mot ryggen. Derfra kunne det gå en løype på vestsiden av ryggen og mot knappene og en løype mot Veundåsen, men ikke langs veien. Løypene bør brøytes hele vinteren slik at de er tilgjengelige også ved snøfall, noe som nå ofte kan være en vanske i dette området. Kan vi vente å finne tilrettelegging for skiløpere ved Kvitvola fra neste sesong?

Av Solve Sandaker

Trolske Finnskogen

Aftenposten benytter denne overskriften når området beskrives i 2011. I tillegg er stikkord for Finnskogen: stillhet, trolskskap og mystikk.

Som mange vet foretar et ekspertpanel i samme avis en kåring over anbefalte reisemål i 2018. Finnskogleden rangeres som nummer 2 blant 12 av all verdens andre reisemål. Etter Minsk i Hviterussland, men foran Öland, Sunnmørsalpene, De Eloiske øyer, Seattle, Budapest for å nevne noen.

17. april 2018 har Aftenposten en artikkel der PAN Tretoppfhytter, Solor blir presentert. Innledningsvis står å lese: «Trolsk dis danser mellom granene i takt med Finnskogens mystiske renommé. Fra treetoppen er det et mektig skue over Finnskogen og Gjesåsvannet knappe kilometeren unna.»

I tillegg: «Ved bålplassen utenfor kan man sitte og nyte stillheten under en klar stjerne-himmel».

I 2015 blir Friluftslivets År arrangert. Der det heter: En aktiv livsstil og økt bruk av friluftslivet gir ikke bare gode opplevelser, men også bedre helse, bedre humor, og en mye rikere hverdag. Overordnet mål med året er å gi friluftsliv økt oppmerksomhet og at året skal gi varige resultater i form av økt deltakelse i friluftsliv i alle deler av befolkningen. Året skal gi økt bevissthet om friluftslivets positive effekter knyttet

til folkehelse. Året skal videre øke bevisstheten om allemannsretten og de svært gode mulighetene som alle i Norge har til å utøve friluftsliv.

Du lurer kanskje på hvorfor jeg trekker inn dette?

Fordi Statskogs Nils Aal, i 2015 fagsjef for friluftsliv, synes Friluftslivets År er et godt påskudd for å vise fram hvilke naturperler som finnes på statens grunn. Landets største grunneier samlet naturperlene sine på ett Brett.

Statskog opprettet nettsiden statskogspesialiteter.no, der 12 av de flotteste områdene ble presentert. Finnskogen er ett av disse områdene, en naturperle. Andre som kan nevnes er Borgefjell nasjonalpark, Femundsmarka, Svartisen. Flotte turområder som alle nordmenn er medeiere av - du og jeg.

«Vi gir deg naturen» er deler av Statskogs logo. Men ikke nord på Finnskogen. Der fratas befolkningsenestående natur og kulturverdier fordi Statskog har sagt ja til å leie ut grunnen til vindkraftindustri, (til Eidsiva Vannkraft AS og Gudbrandsdal Energi Fornybar AS.) Er det dette som kalles å «snakke med to tunger?»

Bente Rudberg

Skaaret Arbeiderkor - en festopplevelse!

Jeg er ikke vant til å «løpe ned» korkonserter. Men via jungeltelegrafene hadde jeg hørt så mye positivt om dette koret, at jeg «måtte» oppleve det.

Så den 1. mai la jeg avgårde, og turens eneste problem ble faktisk å finne frem til Skaaret Samfunnshus, som helt uten skilting lå diskret og bortgjemt til innover en øde, nærmest bortgjemt grusvei, godt unna hovedveien - hvor det heller ikke fantes hus hvor man kunne spørre seg frem. Men da vi omsider, etter en plundretete letaksjon, var på plass i det gamle, stappfulle lokalet, hvor veggene nærmest oste av historie og atmosfære, var også alle

problemer som blåst bort - eller de ble SUNGET bort, i gnistrende rytmer og livsgleder.

Og hvilken halvannen times opplevelse det ble! Et festfyrverkeri av glede, rytmer og samspill. Et stilig kor som allerede før avansang smittet alle med sin blotte tilstedeværelse. Her var heller ikke et «tungt» innslag, bare lettere gladsang på en strålende og ikke minst smittende måte som rev alle med. Det er ingen overdrivelse å si at salen kokte; sangerne, sjarmerende ledet av Vidar Storbæk (gammel fiende fra fotballbanen) fikk oss vekk fra alle hverdagsproblemer og fylte salen og hver enkelt med

fryd og glede - glemt var restskatt og andre personlige problemer. Reportaret besto av solosanger som vi alle kunne, faktisk stort sett fra popgenren, fremført på en høyst kunstnerisk måte; en solosang om gangen på de fleste i koret, mesterlig backet opp av de andre medlemmene.

Veien til Skaaret vil nok neste gang gå som en lek...

Av Gustav M. Galåsen

Ansettelse i Trysil kommune

Jeg har et spørsmål til rådmann Jan Sævig som jeg ønsker svar på i Lokalavisa.

Er det mulig å utforme en stillingsannonse slik at man kan ansette en som er tiltenkt stillingen på forhånd?

Det er ikke på noe vis en påstand fra min side men et generelt spørsmål.

Ivar Lans

Et reelt forbud mot nydyrking av myr?

Det er nå to år siden Venstre, Krf, Høyre og Fremskrittspartiet ble enig om et forbud mot nydyrking av myr. Men hvordan vil dispensasjonsmulighetene fra et generelt forbud utformes, og vil forbudet være myrass redning fra nydyrking?

Klimaendringene er blant årsakene til at vi må ta vare på mer natur. Aldri før har det vært viktigere å bevare robuste bestand, velfungerende økosystem og mangfoldet naturen byr på, slik at vi står bedre rustet i et altfor hurtig endret klima. Kampen om arealbruken tilspisser seg i det politiske ordskiftet, og våtmark og myr står sentralt. I norske myrer ligger det enorme mengder klimagasser. Myra alene lagrer rundt 3500 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Til sammenligning var de totale norske utslippene i 2017 på 52,7 millioner tonn. Ved å bevare våt-

mark bevarer vi arts mangfoldet og fuglelivet som finnes der - samtidig som vi bremser klimaendringene.

Mengden CO₂ i atmosfæren har økt med 40 prosent siden den industrielle revolusjonen. Dersom en myr dreneres eller nydyrkes går området fra å være et karbonlager med karbon absorbert gjennom århundrer, til å være en kilde til klimagassutslipp. Myra inneholder langt mer organisk karbon enn noe annet økosystem på land. Ulike typer myr dekker rundt 3 prosent av jordoverflate, men lagrer 30 prosent av alt karbon - dobbelt så mye som alle verdens skoger. Våtmarkene er uten tvil vår mest effektive karbonhelt, og beskyttelse av myr det mest kostnads effektive klimatiltak i landbruket.

Nydyrking og nedbygging av våtmark har vært enkelt og økono-

misk billig. Godene av å erstatte arealene med gressmarker eller industriomter har blitt vurdert til å være større enn godene med å bevare dem. Erkjennelsen av våtmarkas betydning er styrket, men ikke nok til å stanse et kontinuerlig tap. Det haster derfor med å iverksette reguleringer og økonomiske insentiver som virker. Stans i nydyrking av myr derfor er et viktig grep for å ivareta naturareal og klimahensyn. Men skal et forbud ha legitimitet, må myndighetene føre en helhetlig og klok politikk. Matjord må beskyttes, og man må stanse nedbyggingen av jordbruksarealer til andre formål. Dette vil redusere behovet for nydyrking. Man bør i tillegg legge til rette for levedyktige småbruk over hele landet, og stanse nedleggelse av mindre gårder som holder jord i hevd. Her er rammer

og subsidier for jordbruket avgjørende.

Regionalt har oppdyrking av areal hatt store konsekvenser for fuglelivet. Mosaikk-landskapet, med naturfremmede elementer med restareal tilknyttet kulturlandskapet, reduseres dessverre stadig. Myr og våtmark er viktige biotoper for fugler og et bredt spekter av naturmangfold. For truede arter som vipe og storspove er arealene kritisk viktig.

NOF hadde håpet på forbud mot nydyrking av all myr og fuktareal, og mener at dispensasjonsordninger mot det generelle forbudet må ha snevre kriterier. Innføring av for liberale dispensasjonskriterier for å tekkes regioner med myrer gunstige for nydyrking, men med begrensede alternative dyrkingsområder, vil faktisk kunne omfavne vidt og åpne opp for lokale tolkninger. Man risikerer

dermed at et forbud mot nydyrking av myr dermed ikke blir et reelt forbud.

En tredel av myrer under tregrensen er allerede tapt, og tapet har vært ekstra stort i områder som fremdeles er utsatt for sterke onsker om nydyrking av myr. I snitt er 6000 dekar myr blitt oppdyrket de siste årene. Ønsket om nydyrking er stort i mange av landets pressområder: Jæren, Lista, det sentrale Østlandet, Trøndelag og deler av Nordland. Her finnes verdifulle myr- og restarealer som ligger i allerede dyrka områder, hvor nydyrking lokalt vil kunne oppfattes som særlig fordelaktig. Men myra må berges der den er, og jordbruket som en grunn og fornybar næring må ta ansvar for at det skjer.

Martin Eggen, naturvernrådgi-
ver i Norsk Ornitologisk
Forening

Ingen planer, bare mulighet

Det er konklusjonen for Sømådalen som sto igjen som ett av 13 områder i Norge man i «Ramme for vindkraft på land» i framtiden kan bygge ut vindkraft i, gitt at det innvilges konsesjon. Spørsmålet er hvorfor det kommer en ramme for vindkraft på land først nå som nærmere 100 konsesjoner til utbygging allerede er gitt.

MAY-BRITT BJØRLO HENRIKSEN
954 33 557 mbbh@lokal-avisa.no

Engerdal: Etter at NVE presenterte sin ramme for vindkraft på land er det mange som har fortvilet over at Sømådalen var et de 13 områdene som gjensto etter at hele 43 områder hadde vært gjennom en vurdering av egnethet.

Høringsuttalelse

– Kommunen er invitert til å gi en høringsuttalelse, og i utgangspunktet var det veldig knapp tid, men den ble forlenget til 1. oktober. Da har vi bestemt at vi tar et folkemøte, og har lagt det til det området som er nærmest tilknyttet det angjeldende området, sier rådmann Lage Trangsrud.

I anledning av rapporten «Ramme for vindkraft på land» er ute på høring har Engerdal kommune invitert rådgiver i NVE, Marte Lundsbakken til å komme på et orienteringsmøte i Sømådalen.

– Det er både for å få informert om hva som ligger i saken, vi har invitert Marte Lundsbakken fra NVE til å orientere, og for å høre hva folk mener, sier han.

Politisk må kommunen ta stilling

FOLKEMØTE: Rådmann Lage Trangsrud i Engerdal inviterer til informasjonsmøte etter at Sømådalen ble nevnt i «Ramme for vindkraft på land». FOTO: ARNE LUND

til om det skal leveres en høringsuttalelse fra Engerdal.

– I så tilfelle vil vi måtte forberede en sak politisk, sier Trangsrud.

Oppdatert kunnskap

«Ramme for vindkraft på land» er laget av NVE på oppdrag fra Olje- og energidepartementet (OED) og er et forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land. NVEs forslag består av to deler; et oppdatert kunnskapsgrunnlag om virkninger av vindkraft og et kart over de mest egnede områdene for vindkraft, sier rådgiver Marte Lundsbakken i NVE.

Hun vektlegger betydningen av at

rammen ikke er noen utbyggingsplan.

– Vi har oppdatert kunnskapsgrunnlaget om hvilke virkninger vindkraft kan ha på forskjellige miljø- og samfunnsinteresser, sier hun.

I rammen har de utarbeidet kart over hvilke området er hensiktsmessig å styre framtidige søknader mot.

– Det vil være en grundig konsesjonsbehandling av prosjekter som det eventuelt fremmes en konsesjonssøknad på i disse områdene, sier Lundsbakken.

Tilgjengelig

Kunnskapsgrunnlaget NVE jobbet

med besto av 21 temarapporter som alle er tilgjengelige på nettsiden.

Metodisk har de hatt en traktillnærming til alle de 43 områdene som var oppe til vurdering.

– I teorien kan man bygge vindturbiner over hele Norge. Vi ekskluderte alle områder som var uaktuelle. Verneområder og andre kriterier, så vi ekskluderte det vi kunne, sier hun.

Lundsbakken forteller at NVE samarbeidet med miljødirektoratet og riksantikvaren.

– Sammen gjorde vi tematiske analyser, og NVE gjorde en utpeking på de områdene som vi mente var

ORIENTERER: Rådgiver Marte Lundsbakken fra NVE vil orientere om «Ramme for vindkraftverk på land» i Sømådalen.

– Vi har startet utbyggingen på Kjølberget

Lars Bjelvin i Austri Kjølberget DA viser til at de har alle de formelle godkjenningene for utbyggingen av vindkraftanlegget. La Naturen Leve mener de har oversittet fristen på tre år i dispensasjonen de fikk 11. mai 2016.

MAY-BRITT BJØRLO HENRIKSEN
954 33 557 mbbh@lokal-avisa.no

VÅLER/ TRYSIL: Våler kommune har bedt om en redegjørelse for hva Austri Kjølberget har gjort i prosjektet så langt. Dette har Våler kommune gjort fordi fristen i dispensasjonstillatelsen for å iverksette arbeidet gikk ut 11. mai. Noe La Naturen Leve i brev form påpekte til Våler kommune 12. mai.

Avventer

– Vi har bedt om en redegjørelse for hva de har gjort i prosjektet og i anleggsområdet. Er det tilstrekkelig til å oppfylle kravene i plan- og bygningsloven? Hvis de fortsetter og de viser seg å ha oversittet fristen må de forholde seg til det etterpå, sier rådmann Eyvind Alnes i Våler. Han vil ikke uttale seg nå om kommunen kommer til å stoppe Austris utbygging mens saken vurderes juridisk, eller ikke.

– Det er to utganger. Hvis de ikke har oversittet fristen, er det greit, har de det, må de sende en ny søknad om dispensasjon. Det er det vi får vurdert nå, sier han.

Hvis de ikke oppfyller aktivitetskravet til plan- og bygningsloven så har de ikke noen dispensasjon. Da må de bare avvente til de får behandlet en ny dispensasjon.

– Vi vet ikke om det har konsekvenser enda. Det kan det ha, vi driver og graver og undersøker det, sier Alnes.

Sier de har startet

– Vi er kjent med brevet fra La Naturen Leve, sier Bjelvin.

Bjelvin forteller at de har de siste ukene har utført grøfting av tilkomst-

vei, skilting, oppsetting av bom, snørydding og lignende.

– Videre utbyggingsarbeid vil fortsette i tiden framover, sier Bjelvdin. Noen videre kommentarer har han ikke.

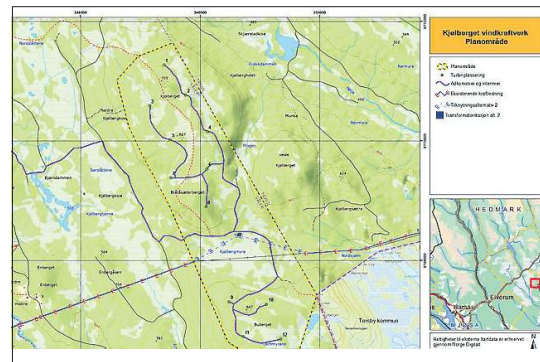
– Vi vet ikke hvordan prosessen vil bli om det viser seg at de har oversittet fristen, om de vil søke på nytt. De har kjørt inn et knuseverk, og gjort det de skal i forhold til planene, mye av det forberedende arbeidet er gjort. Om det er tilstrekkelig. Det vet jeg ikke, sier rådmann Alnes.

Han understreker at Våler kommune kommer til å bruke den tiden de trenger for å få gjort en bra jobb på vurderingen.

– Vi kan ikke si for sikkert hva som vil skje om de har brutt fristen og må søke på nytt. Har aldri vært borti en slik sak før, sier han.

Vidar Lindefjeld jurist som har skrevet brevet for La Naturen Leve setter pris på at Våler kommune har reagert umiddelbart.

– Jeg setter veldig stor pris på at kommunen vil følge opp grundig. Vi mener jo at mens kommunen undersøker så må arbeidet stoppes, sier Lindefjeld.

HØYESTE PUNKT: Et industrianlegg med 13 vindturbiner på Finnskogledens høyeste punkt, Kjølberget, er området det nå er strid om.

Må skrinlegge

Miljøvernforbundet skriver i et brev til Vålerkommune og Fylkesmannen i Hedmark 14. mai at: «Norges Miljøvernforbund (NMF) krever at kommunen som planmyndighet nå skrinlegger Austri Vind sine planer om 13 stk. 225 meter høye turbiner på Kjølberget da arbeidet ikke er

kommet i gang ihht den frist som utløp forrige uke.» Bakgrunnen for kravet er at de mener: «Arbeid ikke igangsatt innen fristen – dispensasjon er uløpt. Kommunene må ta konsekvensen og lære av sine feil ved å si nei til en ev. ny søknad»

DNT forsvarer verdifull natur med støttemarsjer

Søndag 12. mai arrangerte Den Norske Turistforening (DNT) støttemarsj for naturen 22 steder i landet. Der iblant rundt Vesleosen i Vestre Trysil hvor rundt 120 deltakere møtte opp.

MAY-BRITT BJØRLO HENRIKSEN
954 33 557 mbbh@lokal-avisa.no

Søre Osen: Målet med DNTs støttemarsjer for natur er å hindre vindkraftutbygging i verdifull natur. DNT mener at store deler av Norge trues av massiv vindkraftutbygging, og at det haster med å stanse tapet av natur. De ønsker en naturvennlig fornybarsatsing.

De vil ta vare på naturen for generasjonene som kommer etter oss, slik at også de kan få natur- og friluftsopplevelser for livet.

– Vi skal ikke ha noen vindturbiner på Kjølbjerget, sier Helge Bogsveen. Han er nærmeste nabo til Kjølbjerget, og vant til å ferdes i området både i sommerhalvåret og vinterhalvåret.

– For meg vil en vindkraftutbygging ødelegge et veldig fint område som har alt. Det har vært hjertet vårt, det er der vi finner mat. Der fisker vi, og jakter etter kjøtt, sier han. Av de 120 framkomte var det flere fra Søre Osen. Richard Oddsen som bor på vestsida rett under tre-fire vindturbiner forteller at han synes det blir litt mye.

– Jeg stiller opp her i dag fordi jeg synes det blir litt vel mye utbygging av vindturbiner, sier Oddsen.

Naturtap

– Vi gjør dette fordi landbaserte vindkraftverk i Norge tar så mye natur, og endrer naturen på et vis som gjør det umulig å føre den til-

SINT: Helge Bogsveen vil ikke ha vindturbinetablering midt i matfate sitt på Kjølbjerget. ALLE FOTO: MAY-BRITT BJØRLO HENRIKSEN

bake. Vi synes man må se på andre muligheter i stedet for å bygge ned norsk natur. Vi vet lite om konsekvensene for arts mangfoldet. Vi ser at det er større og større motstand mot vindkraft på land. I dag går vi til støtte for hele Norge, sier Lene Margrethe Sætaberget, leder av DNT Finnskogen og omegn.

På Ditt.no var det i slutten av forrige uke registrert 20.625.000 skritt til støtte for naturen.

– Det viser at det er mange som er ivrige på å vise sin støtte til norsk natur og ivaretagelsen av den. At vi bør stoppe opp, og tenke oss om. Det heter park, men det er rett og slett et industriområde. Det blir et industriområde som stenges for ferdsel for allmennheten, sier hun.

Motstand

– Det er et stort overtramp mot

minoriteten skogfinner. Det er ikke funnet noen skogfinsk bosetting akkurat der, men det vil påvirke hele området og Finnskogen er en stor del av kulturen til skogfinnene, sier Sætaberget.

– Motstanden mot vindkraft er økende over hele landet og stadig flere får øynene opp for hva som ofres unødigg på veien mot det grønne skiftet. Vi er ikke nødt til å velge mellom klima og natur, sier styreleder i DNT, Per Hanasand.

Med dagens kraftoverskudd, de 86 vindkraftanleggene som allerede har fått konsesjon, energieffektivisering og opprusting av vannkraftverk mener DNT at vi har kraften vi trenger for å elektrifisere Norge uten å ofre urørt natur,

– DNT er ikke imot all vindkraft. Fornybar energi er viktig for å redusere klimautslippene, men det må

skje på naturens premisser. Vi må ha to tanker i hodet på en gang, og klare å ta vare på både klima og natur. Myndighetene bør derfor satse på effektive klimatiltak med minst mulig tap av naturkraft, sier han.

Historisk arealsak

DNT tar til orde for at det fins andre alternativer, som er minst like gode og mindre ødeleggende for naturen, enn vindkraft. Hvor oppgradering av vannkraftanleggene, havvind og noe så enkelt som ENØK hvor man sparer strøm kan gi store gevinster.

– Vi står ovenfor den største arealsaken i historien, vindkraftanleggene legges ofte i urørt natur, er det noe vi er redd for å miste er det urørt natur. FNs klimapanel sa også at nedbyggingen av natur er en av

de største utfordringer vi har i dag, sier Hanasand.

Hanasand peker på at folk søker annerledeshet. 80 prosent av dem som bor i byer søker de gode naturopplevelsene hvor det ikke er støy. De sammenhengende områdene hvor man kan gå i dagevis, uten å se et menneskelig inngrep.

– Det med friluft er det vi i DNT lever av og for, og om vi bare skal snakke om hvordan du kler deg, så er det ikke det viktigste. Turer og hytter er det vi er tuftet på. Betimelig at vi har en mening, om vindkraft, sier Hanasand.

Motstanden mot vindkraft er enorm i Finnskogen.

– Det er et av de stedene som har kommet lengst i vindkraftmotstand. Står opp for naturen fordi man her mangler de gode grunnene til å bygge ut, sier han.

BÅLVAKT: Tom Jensen, var bålvakt og kaffekoker og var klar til å ta imot dem som hadde gått rundt Vesleosen.

APPELL: Morten Aas, Koordinator i forum for natur og friluftsliv i Hedmark holdt en appell for de 120 oppmøtte hvor han dro opp linjene til hvorfor vindkraftetablering på land etter hans syn ikke er bra.

Anleggsarbeidet vil påvirke Finnskogleden

Austri Kjølbjerget er i ferd med å starte byggearbeidene på Kjølbjerget vindkraftanlegg, og Lene Margrethe Sætaberget, daglig leder i DNT Finnskogen og omegn frykter for konsekvensene.

MAY-BRITT BJØRLO HENRIKSEN
954 33 557 mbbh@lokal-avisa.no

FINNSKOGEN: – Det vil påvirke Finnskogleden veldig mye. De planlegger å starte byggeperioden nå. Det vil bli stengt for ferdsel noen steder, sier Lene Margrethe Sætaberget, daglig leder i DNT Finnskogen og omegn.

– Ja, Finnskogleden går gjennom noe av dette området, bekrefter Lars Bjelvin, Kommunikasjonsansvarlig Austri Kjølbjerget.

Allerede nå har DNT Finnskogen og omegn fått høre at de første turgåerne har vært ute og gått Finnskogleden. Sætaberget forteller at det har vært en økning de siste årene med folk som går leden. En led som i fjor ble kåret som ett av de ti beste turmålene av Aftenposten.

– De skal sperre av store områder fordi det skal være anleggsstrafikk. Opplevelsen av å gå Finnskogleden når anlegget er opp vil bli helt annerledes, sier hun. At de starter anleggsarbeidet betyr ifølge Bjelvin ikke at Finnskogleden må stenges.

– Finnskogleden vil ikke stenges, men vi kommer til å ha en anleggsperiode på et par år. Leden vil kunne påvirkes, men vi vil sørge for at de som går leden vil gå trygt, slik at man

ikke er farlig nær den virksomheten vi har i området, sier Bjelvin.

Stort område

– En av de fantastiske tingene med Finnskogen er en fantastisk stjernehimmel og stillheten når du går der. Det er en veldig viktig del av opplevelsen. Med vindturbinene kan det tidvis forventes en kraftig dur i området, og vi tror det vil forringe opplevelsen. Man reiser ikke til Finnskogen for å oppleve et industriområde. Det er ironisk at veldig mange av dem som går Finnskogleden i dag er tyske turister, sier Sætaberget. Ironien ligger i at den største eieren av anlegget er tyske SWM Stadtwerke München.

DNT mener at man bør vite med stor sikkerhet at dette er bra for klimaet og for framtiden, og ikke la pengestrømmen råde.

– Det har noe med hvor store naturområder som blir rasert av vindkraft i Norge. Hvis alt det er gitt

konsesjon til å bygges ut, utbygges, tilsvare det et område som er på størrelse med Rogaland fylke, sier Sætaberget.

Ønsker stopp

– Det Austri Kjølbjerget bygger ut nå er veldig høye vindturbinmaster på Finnskogledens høyeste topp, Kjølbjerget. Man vil se det fra mange steder på Finnskogen, ikke bare i nærområdet, men på stor avstand, sier hun. Det er allikevel ikke maste-netts utforming hun tenker er det største problemet.

– Lys, lyd og naturinngrepene er det verre med, sier hun.

DNT Finnskogen og omegn frykter at det kan gjøre Finnskogen og Finnskogleden spesielt, mindre attraktivt å besøke for fotturister.

– Vi har prøvd å få stanset denne prosessen. Vi har ikke på noe lovlig vis funnet noen åpning for å stoppe dette. Vi må akseptere tingene tilstand, men vi vil fortsatt fronte natu-

ren, og la folk få gå gjennom vindkraftverket og se hvilken rasering vårt eget land har bidratt til ødeleggelsen av. Kanskje vi kan bidra til å hindre raseringer andre steder i landet, sier hun.

Det ble etter at konsesjon var gitt, gjort endringer i konsesjonen som DNT Finnskogen og omegn gjerne ville ha kommentert.

– Vi var med i den første høringen, men de store endringene i høringsforslaget fikk vi ikke gitt en høringsuttalelse på. Noen andre fikk heldigvis påklaget MTA-planen til departementet, sier Sætaberget.

Austri Kjølbjerget forsikrer om at de vil gjøre alt i sin makt med tanke på sikkerhet for dem som ferdes i området. Finnskogleden vil i enkelte områder gå inn i anleggsområdet.

– Vi vil kunne lage midlertidige traseer. I anleggsperioden vil vi ha fokus på at det skal være trygt å ferdes på stien, sier Bjelvin.